

Du lịch trại gấu ở Hạ Long - Lợi bất cập hại

Vịnh Hạ Long nổi tiếng với hàng ngàn đảo đá xen lẫn một màu nước biển trong xanh hàng năm đón hàng triệu lượt du khách đến thăm. Du khách từ khắp nơi trên thế giới hội tụ về đây để được tận mắt chứng kiến vẻ đẹp của Hạ Long, nghỉ ngơi tại những khách sạn thơ mộng, thưởng thức những món ăn Việt Nam, mua quà lưu niệm và tìm hiểu, khám phá nền văn hóa nơi đây. Sau những chuyến du lịch thăm quan cảnh đẹp non nước Hạ Long, tận hưởng vẻ đẹp yên bình của thiên nhiên, đất trời nơi kỳ quan xứ Việt, du khách ra về chắc chắn sẽ chia sẻ với bạn bè, người thân về những ấn tượng của họ về Vịnh Hạ Long, từ cảnh quan thiên nhiên, nét văn hóa người Việt đến những món ăn Việt mà họ đã được thưởng thức.

Tuy nhiên, cách Vịnh Hạ Long không xa hiện đang tồn tại một loại hình kinh doanh trái phép phục vụ cho khách du lịch, thường được gọi nôm na là “du lịch gấu”. Hàng trăm con gấu hoang dã bị săn bắt, vận chuyển trái phép và bán cho các chủ trại nuôi nhốt gấu, nơi chúng bị giam cầm trong những cái chuồng chật hẹp và bị khai thác mật để phục vụ nhu cầu của khách du lịch Hàn Quốc và một số nước khác trong khu vực. Hoạt động này vi phạm nghiêm trọng các quy định của pháp luật Việt Nam về bảo vệ động vật hoang dã (ĐVHD) nguy cấp, quý hiếm.

Trong thời gian qua, hoạt động của các trại này đã thu hút rất nhiều sự quan tâm của công chúng. Những trại gấu này do các ông chủ người Việt sở hữu nhưng toàn bộ hoạt động tổ chức khai thác mật, hướng dẫn cho khách thăm quan trại gấu và bán mật cho khách đều do những người Hàn Quốc quản lý và điều hành. Hàng trăm đoàn khách du lịch Hàn Quốc cũng như khách du lịch Châu Á đến thăm các trại gấu này mỗi năm. Khi đến các trại gấu, du khách được chứng kiến cảnh chích hút mật gấu, được mời nếm rượu mật gấu và mua mật gấu, các sản phẩm khác làm từ gấu mà sau đó các sản phẩm này sẽ được vận chuyển ra khỏi lãnh thổ Việt Nam.

Một du khách phương tây đến Hạ Long khi nghe nói đến hiện tượng này cho biết: “Tôi thấy thật kinh khủng và độc ác khi người ta lại chích hút mật gấu để phục vụ khách du lịch. Khi đến thăm Vịnh Hạ Long, tôi không hề biết rằng hoạt động trái phép này lại ngang nhiên diễn ra ngay bên cạnh Vịnh. Do vậy tôi nghĩ rằng điều quan trọng và cấp bách mà các cơ quan chức năng Việt Nam cần thực hiện bây giờ là chấm dứt hoạt động trái phép này”.

Chích hút và buôn bán mật gấu là những hành vi vi phạm pháp luật. Mặt khác, hiện nay có rất nhiều phương thuốc thay thế trên thị trường có thể đáp ứng nhu cầu chữa bệnh của con người. Theo thống kê của Cục Kiểm lâm, cả nước hiện có khoảng 4.000 con gấu nuôi nhốt trái phép đã được đăng ký. Tuy nhiên, pháp luật Việt Nam nghiêm cấm các chủ nuôi chích hút và buôn bán mật của những cá thể gấu này. Trên thực tế, chỉ có một số ít chủ gấu nuôi dưỡng gấu như vật cảnh, còn phần đông các chủ gấu tiếp tục khai thác mật gấu, vi phạm nghiêm trọng pháp luật Việt Nam.

Nghiêm trọng hơn, hoạt động khai thác mật gấu trái phép tại các trại gấu với số lượng gấu tới hàng trăm con phục vụ khách du lịch quốc tế đã diễn ra liên tục trong một thời gian dài ngay trước mắt các cơ quan chức năng địa phương.

Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV) cam kết hỗ trợ và phối hợp với các cơ quan chức năng trong việc ngăn chặn nạn buôn bán trái phép gấu; chấm dứt việc nuôi nhốt gấu; khuyến khích sử dụng thuốc thay thế mật gấu cũng như đảm bảo việc trừng phạt thích đáng những chủ trại gấu vi phạm pháp luật mà điển hình là chủ các trại gấu tổ chức chích hút mật gấu trái phép để phục vụ khách du lịch ở Hạ Long. ENV cũng mong muốn những giá trị của điểm du lịch nổi tiếng Vịnh Hạ Long không bị lu mờ bởi những hoạt động kinh doanh trái phép của một số đối tượng muốn làm giàu bất chính.

Cá thể gấu tại trại gấu Hạ Long bị nhốt để trích hút mật bất cứ khi nào khách du lịch nước ngoài đến.

ENV khuyến nghị Chi cục Kiểm lâm các tỉnh đang tồn tại hoạt động nuôi nhốt gấu và khai thác mật gấu trái phép áp dụng những biện pháp nghiêm khắc và triệt để để răn đe các chủ trại gấu, để họ nhận thức được rằng họ không còn có thể tiếp tục vi phạm pháp luật và phải chấm dứt hành vi vi phạm của mình, nếu không họ sẽ phải đối mặt với những hình phạt thích đáng theo quy định của pháp luật.

TIN TỨC CẬP NHẬT

Phòng Cảnh sát Môi trường, Công an tỉnh Quảng Ninh: “Đã đến lúc phải chấm dứt hoạt động du lịch trại gấu trái phép”

Vào ngày 02 tháng 10 vừa qua, các cán bộ Phòng Cảnh sát Môi trường, Công an tỉnh Quảng Ninh đã đột nhập một trong sáu trại gấu ở ngoại ô thành phố Hạ Long và bắt quả tang các đối tượng đang có hành vi chích hút và bán trái phép mật gấu cho khách du lịch nước ngoài. Tại trại gấu này, một đoàn du khách Hàn Quốc đang tập trung trong một căn phòng để chứng kiến cảnh chích hút mật gấu và được ông chủ trại và nhân viên người Hàn Quốc mời mua mật gấu. Lực lượng cảnh sát đã tịch thu một máy siêu âm và các thiết bị khác được sử dụng để chích hút mật và hơn 200 chai, gói đựng mật gấu tươi và mật gấu khô mà ông chủ người Hàn dự định bán cho du khách. Đoàn khách du lịch Hàn Quốc, những người có thể không nhận thức được việc mua và vận chuyển mật gấu là những hành vi vi phạm pháp luật, đã được phép tiếp tục cuộc hành trình của mình sau khi hoàn tất việc khai báo thông tin cá nhân với các cơ quan chức năng.

Cảnh sát thẩm vấn khách tham quan tại một trại gấu ở Quảng Ninh. Tại đây, ngày 2/10, các chiến sỹ cảnh sát đã phát hiện hành vi chích hút mật gấu và bán cho đoàn khách Hàn Quốc.

Các phương tiện thông tin đại chúng đã không ngừng đưa tin về chiến công của Phòng Cảnh sát Môi trường, Công an tỉnh Quảng Ninh trong nhiều tuần sau đó và các cơ quan chức năng cũng dành nhiều sự quan tâm hơn đến hoạt động chích hút mật gấu trái phép phục vụ khách du lịch tại 6 trại gấu ở tỉnh Quảng Ninh. Một vài cán bộ nhà nước cũng đã đặt câu hỏi tại sao cơ quan chức năng tỉnh Quảng Ninh không hành động sớm hơn để chấm dứt hoạt động này trong khi họ đã được báo tin về các hoạt động trái phép này từ hồi đầu năm nay.

Những ông chủ người Hàn Quốc, những người khai nhận là kế toán của trại, đã bị những thước phim bí mật vạch trần vai trò điều hành hoạt động khai thác mật gấu trái phép cũng như hướng dẫn viên cho các đoàn khách du lịch Hàn Quốc. Những ông chủ này có thể sẽ phải nhận những hình phạt theo quy định của pháp luật hoặc bị trục xuất khỏi Việt Nam nếu họ tham gia vào những hoạt động vi phạm pháp luật Việt Nam và làm việc tại Việt Nam không đúng với các điều khoản ghi rõ trong giấy phép lưu trú.

Bảo tồn hay buôn bán hổ?

Một bài báo gần đây đề cập tới sự lo lắng của một ông chủ nuôi hổ ở miền Nam về chi phí nuôi dưỡng, quản lý đàn hổ mà ông ta đang nuôi nhốt. Ông chủ nuôi hổ này khẳng định ông ta nuôi hổ vì mục đích bảo tồn và công luận ủng hộ mục đích này của ông. Tuy nhiên, đã gần hai năm trôi qua vẫn chưa có câu trả lời rõ ràng cho câu hỏi: Trại hổ của ông chủ trên sẽ đóng góp như thế nào vào sự nghiệp bảo tồn loài hổ?

Phân loài hổ nào đang được nhân nuôi trong các trang trại? Liệu chúng có bị cho giao phối giữa các phân loài? Chúng có được nghiên cứu ghép đôi để đảm bảo sinh sản ra những thế hệ sau vẫn giữ được nguyên vẹn những đặc tính di truyền của loài? Liệu việc nuôi sinh sản hổ ở các trang trại như hiện nay có làm thoái hóa những đặc tính di truyền của chúng?

Gần đây một người nuôi hổ cho rằng Công ước về buôn bán quốc tế các loài động vật, thực vật hoang dã nguy cấp (Công ước CITES) nghiêm cấm việc buôn bán hổ vì mục đích thương mại nhưng công ước nên cho phép ông ta trao tặng hổ cho người khác. Liệu đây có phải là một hình thức buôn bán hổ trá hình? Trên thực tế, người nuôi hổ này đang mong muốn hợp pháp hóa “đầu ra” khi số hổ được sinh ra trong các trang trại ngày càng tăng lên. Dụng ý của ông chủ trại hổ này là đề nghị cho phép các chủ trại hổ bán hổ khi số lượng hổ nuôi nhốt tăng lên, vượt quá khả năng chăm sóc của trang trại. Vậy, các trang trại với hàng trăm con hổ lai cùng dòng, lai khác dòng, không có khả năng thả về tự nhiên giúp ích gì cho sự nghiệp bảo tồn?

Cho dù đã có rất nhiều vườn thú, doanh nghiệp Việt Nam gây nuôi thành công hổ nhưng phải khẳng định việc phát triển đàn hổ nuôi nhốt không hề có giá trị cho bảo tồn. Ngoài ra, nếu các trang trại nuôi nhốt hổ được nhân rộng mà không có sự chỉ đạo, hướng dẫn cụ thể về việc đàn hổ nuôi nhốt sẽ đóng góp như thế nào cho mục đích bảo tồn loài hổ thì trong tương lai không xa, chúng ta sẽ phải đối mặt với một tình cảnh tương tự như trường hợp loài gấu mà chúng ta đang phải đối mặt với gần 4.000 cá thể gấu nuôi nhốt.

Hiện nay, khi số lượng hổ nuôi nhốt ở nước ta vẫn đang ở quy mô nhỏ, các cơ quan chức năng vẫn còn nhiều cơ hội để giải quyết vấn đề này. Chúng ta cần có những biện pháp hiệu quả, mang tính triệt để và kịp thời trước khi những vấn đề phức tạp hơn nảy sinh. Đừng để như việc điều trị căn bệnh ung thư, nếu để bệnh phát triển đến giai đoạn cuối thì việc chữa trị sẽ cực kỳ khó khăn và tốn kém.

Cuối năm nay, thời hạn được phép nuôi nhốt hổ của phần lớn các chủ trại hổ sẽ hết hạn. Nếu một số chủ trại vẫn được phép tiếp tục nuôi đàn hổ hiện tại thì cần phải nghiêm cấm việc phát triển đàn hổ nuôi cho đến khi từng trại hổ đưa ra được một kế hoạch gây nuôi hổ với những mục đích gây nuôi bảo tồn rõ ràng. Các chủ trại hiện nay đang kêu ca về chi phí tốn kém cho đàn hổ nuôi của họ. Qua đó chúng ta thấy tình hình sẽ trở nên nghiêm trọng hơn khi số hổ được sinh ra tại các trại tăng lên và áp lực yêu cầu cho phép họ buôn bán hổ - hành vi được tin rằng đã và đang diễn ra tại một số trại nuôi nhốt hổ, sẽ càng tăng.

Xác hai con hổ do Cảnh sát Môi trường thành phố Hà Nội thu giữ vào tháng 10/2009.

Việc quan trọng là cần sớm triển khai những biện pháp kiên quyết và hiệu quả để giải quyết vấn đề này nếu chúng ta không muốn trong tương lai không xa sẽ rơi vào tình cảnh bế tắc như đang phải đối mặt giải quyết với vấn đề gấu nuôi nhốt hiện nay hay những vấn đề về hổ nuôi nhốt mà Trung Quốc đang phải đối mặt.

- Không cho phép hoạt động nhân nuôi sinh sản hổ ở các trang trại cho đến khi có một kế hoạch quản lý hoạt động nhân nuôi hiệu quả và cơ chế kiểm tra, giám sát đột xuất các trại bởi các cơ quan chức năng.
- Chủ trại nuôi hổ phải xây dựng kế hoạch gây nuôi hổ trong đó phải nêu rõ cụ thể mục đích nuôi và phương pháp quản lý đàn hổ cho mục đích bảo tồn và giáo dục.
- Đối với những cơ sở nuôi hổ hợp pháp vì mục đích bảo tồn và giáo dục, cần cho phép các chuyên gia kiểm tra và đánh giá điều kiện nuôi nhốt, giám sát đàn hổ nuôi cũng như đóng góp ý kiến nhằm điều chỉnh và phát triển hoạt động này.
- Chính quyền địa phương cần thực hiện việc giám sát thường xuyên để theo dõi hoạt động và sự phát triển của các trại nuôi nhằm đảm bảo tất cả số hổ nuôi nhốt đều được quản lý và giám sát chặt chẽ, kể cả số hổ chết và bộ phận của chúng. Nghiêm cấm các chủ nuôi hổ thực hiện bất kỳ hình thức buôn bán hổ nào vì mục đích thương mại.
- Chủ trại nuôi phải ký cam kết pháp lý trong đó quy định rõ họ sẽ bị thu hồi giấy phép nuôi nhốt hổ, sẽ bị tịch thu hổ và phải chịu trách nhiệm pháp lý (phạt hành chính hay truy cứu hình sự) nếu họ buôn bán, vận chuyển hay xử lý hổ nuôi (bao gồm hổ sống, chết, bộ phận cơ thể và sản phẩm của chúng) khi chưa có sự cho phép bằng văn bản của văn phòng CITES trực thuộc Cục Kiểm lâm.

Chúng ta có thể giả định rằng một số chủ trại hổ sẽ thực hiện tốt những điều họ cam kết. Tuy nhiên, chúng ta cũng cần phải lường trước những vấn đề có thể nảy sinh nếu những trại hổ này không được quản lý và giám sát chặt chẽ. Ngay từ bây giờ, chúng ta cần tăng cường kiểm tra, thắt chặt quản lý và hỗ trợ, khuyến khích những trại hổ thực hiện tốt cũng như kiên quyết đóng cửa những trại hổ vi phạm những đối tượng có toan tính trục lợi từ hổ, đi ngược lại với mục đích bảo tồn.

CITES kêu gọi Việt Nam nộp báo cáo về tiến độ thực hiện những biện pháp ngăn chặn nạn buôn bán trái phép hổ

Hội nghị các quốc gia thành viên CITES lần thứ 14 trong năm 2007 đã thông qua Quyết định 14.69 kêu gọi các quốc gia thành viên thực hiện các biện pháp kiểm soát nghiêm ngặt và hạn chế việc nhân nuôi sinh sản hổ nuôi nhốt nhằm đảm bảo việc nuôi hổ chỉ vì mục đích hỗ trợ công tác bảo tồn loài hổ và nghiêm cấm việc nuôi hổ để buôn bán các bộ phận cơ thể và sản phẩm của chúng. Nghị quyết 12.5 cũng kêu gọi các quốc gia thành viên chấm dứt nạn buôn bán các sản phẩm hổ trên thị trường được phẩm trong nước.

Tháng 7/2009, CITES đã gửi thông báo đến Việt Nam và các quốc gia thành viên khác có hoạt động gây nuôi hổ yêu cầu nộp báo cáo về những hoạt động mình đã làm để thực hiện những yêu cầu ghi rõ trong hai nghị quyết trên.

CITES là Công ước về buôn bán quốc tế các loài động vật, thực vật hoang dã nguy cấp, là một Hiệp ước quốc tế mà Việt Nam đã tham gia từ năm 1994. Hiệp ước quy định về buôn bán xuyên quốc gia các loài động, thực vật hoang dã nguy cấp.

Các cơ quan chức năng Yên Bái chứng minh tính hiệu quả của chương trình giám sát gấu nuôi

Trong khi hoạt động nuôi nhốt gấu và khai thác mật gấu trái phép phục vụ khách du lịch tại các trại gấu ở Hạ Long vẫn còn là mối lo ngại trong tiến trình chấm dứt nạn nuôi nhốt gấu trái phép thì một tín hiệu đáng mừng hơn đến từ tỉnh Yên Bái.

Cục Kiểm lâm và Hiệp hội bảo vệ Động vật thế giới (WSPA) đã phối hợp thực hiện chương trình giám sát toàn diện đầu tiên các trại gấu trên địa bàn tỉnh Yên Bái. Mục tiêu của chương trình giám sát này là xây dựng một mô hình mẫu để sau đó áp dụng cho tất cả các tỉnh thành trên toàn quốc có gấu nuôi nhốt đã được đăng ký.

Phối hợp với Chi cục Kiểm lâm tỉnh và chính quyền địa phương, các cán bộ giám sát đã kiểm tra 5 trại gấu, kiểm tra mã số chip của tổng cộng 15 cá thể gấu. Kết quả kiểm tra xác định 14 trong số 15 cá thể gấu là số gấu cũ đã được gắn chip, 1 cá thể gấu chưa được đăng ký không có chip.

Cục Kiểm lâm và cơ quan chức năng tỉnh Yên Bái đã nhanh chóng ra quyết định tịch thu cá thể gấu trái phép trên và chuyển giao về Trung tâm Cứu hộ gấu Tam Đảo. Điều đáng nói ở đây là cơ quan chức năng ở một số tỉnh thành khác thường mất rất nhiều thời gian để đưa ra quyết định xử lý trong những trường hợp vi phạm tương tự mặc dù biện pháp xử lý đối với gấu nuôi nhốt trái phép đã được pháp luật quy định rất rõ ràng.

Chương trình giám sát trên đã đạt được 2 kết quả quan trọng làm bài học kinh nghiệm chia sẻ với các đơn vị khác:

Thứ nhất, với sự hỗ trợ của Cục Kiểm lâm và WSPA, cơ quan chức năng tỉnh Yên Bái đã và đang thực hiện một chương trình giám sát các trại gấu đảm bảo các chủ trại tuân thủ đúng các quy định của pháp luật. Cơ quan chức năng tỉnh Yên Bái đã chứng minh rằng một chương trình giám sát chặt chẽ sẽ mang lại hiệu quả cao.

Thứ hai, song song với việc kiểm tra nhằm đảm bảo không có gấu mới trà trộn vào các trại, đoàn kiểm tra còn xem xét điều kiện chuồng trại, chế độ chăm sóc và tình trạng sức khỏe của gấu để đảm bảo các chủ trại tuân thủ các yêu cầu về an toàn, sức khỏe và chăm sóc tốt các cá thể gấu nuôi.

Cùng với tỉnh Điện Biên, Cần Thơ, Lâm Đồng và thành phố Hà Nội, Yên Bái là một trong các địa phương đã và đang đi đầu trong nỗ lực ngăn chặn các vi phạm về ĐVHD. Thông điệp mà họ gửi tới những đối tượng vi phạm rất rõ ràng: Nếu hành vi nuôi nhốt trái phép gấu hay các loài ĐVHD khác trái phép bị phát hiện, các cá thể động vật trái phép này sẽ bị tịch thu. Chủ nuôi trái phép sẽ bị xử phạt.

Vẫn còn chỗ trống: hãy tịch thu và chuyển giao gấu bất hợp pháp!

Một chuồng gấu trống đang chờ đợi chủ nhân đến cư trú tại Trung tâm Cứu hộ gấu Tam Đảo của AAF đặt tại Vườn Quốc gia Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc. Khu chuồng này hiện có đủ sức chứa ít nhất 100 con gấu.

Hoàn toàn ngược lại với những thông tin sai lệch về khả năng tiếp nhận gấu tịch thu của các trung tâm cứu hộ gấu tại Việt Nam, trên thực tế, Trung tâm Cứu hộ gấu Tam Đảo do Tổ chức Động vật Châu Á (AAF) quản lý hiện vẫn đủ khả năng tiếp nhận từ 70 đến 100 cá thể gấu. Ngoài ra, trung tâm cũng đang lên kế hoạch mở rộng quy mô để có thể tiếp nhận thêm các cá thể gấu trái phép được cơ quan chức năng phát hiện và tịch thu.

AAF sẽ làm việc trực tiếp với các cơ quan chức năng các tỉnh để tiếp nhận các cá thể gấu tịch thu, đồng thời hỗ trợ toàn bộ chi phí vận chuyển và nuôi dưỡng gấu sau khi có quyết định tịch thu.

Ở miền Nam, Vườn quốc gia Cát Tiên cũng đang tiến hành mở rộng diện tích để tiếp tục tiếp nhận gấu tịch thu. Bên cạnh đó, Trung tâm Cứu hộ gấu mới thành lập do Chi cục Kiểm lâm tỉnh Kiên Giang và tổ chức Free The Bear (FTB) quản lý tại tỉnh Kiên Giang có đủ sức chứa khoảng 20 cá thể gấu, đồng thời có khả năng tiếp tục tiếp nhận các cá thể gấu trái phép được tịch thu.

Cơ quan chức năng các tỉnh Yên Bái, Lâm Đồng, Cần Thơ, Điện Biên và một số tỉnh thành khác đã thể hiện sự kiên quyết của mình trong việc xử lý các trường hợp nuôi nhốt gấu trái phép bị phát hiện bằng quyết định tịch thu. Đây được coi là biện pháp xử lý đúng đắn, hiệu quả và cần được khuyến khích áp dụng tại các tỉnh khác khi phát hiện những vi phạm tương tự.

Nếu cần sự hỗ trợ, xin vui lòng liên hệ đường dây nóng Bảo vệ ĐVHD của Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên: 1-800-1522

Tư vấn pháp luật về bảo vệ động vật hoang dã

Cảnh báo nạn buôn bán trái phép loài voọc chà vá chân đen

Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV) rất lo ngại về tình trạng săn bắt và buôn bán trái phép loài voọc chà vá chân đen (*Pyathrix cinerea*) trong thời gian gần đây ở nước ta. Từ cuối năm 2007 đến nay, ENV đã lưu trữ hồ sơ về 11 vụ vi phạm với tổng số voọc chà vá chân đen tịch thu từ các vụ săn bắt trái phép lên đến 121 cá thể. Trong tổng số 11 vụ vi phạm nói trên, có đến 5 vụ xảy ra ở tỉnh Khánh Hòa, 2 vụ ở tỉnh Đắk Nông và 2 vụ ở tỉnh Bình Phước. Đặc biệt, tại tỉnh Đắk Lắk, các cơ quan chức năng đã phát hiện một vụ săn bắt voọc để bán xương cho các đối tượng nấu cao và tịch thu được xác 40 con voọc. Tương tự, trong một vụ vận chuyển trái phép ĐVHĐ được phát hiện trong tháng 7 vừa qua, các cơ quan chức năng tỉnh Bắc Kạn đã tịch thu được 52 con voọc chà vá chân đen sấy khô đang trên đường vận chuyển trái phép đến Cao Bằng.

ENV đã và đang phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng tỉnh Khánh Hòa trong việc tăng cường nỗ lực thực thi pháp luật tại các khu vực trọng điểm có quần thể voọc chà vá chân đen phân bố. Đặc biệt, quyết định khởi tố các đối tượng săn bắt trái phép 9 con voọc chà vá chân đen xảy ra trên địa bàn tỉnh trong thời gian qua rất được dư luận hoan nghênh. Trong đó, 3 đối tượng bắt chết 5 con voọc chà vá chân đen vào tháng 3/2009 nhận mức án tổng cộng hơn 9 năm tù giam. Hai đối tượng tham gia vụ săn bắt trái phép 4 con voọc chà vá chân đen hồi tháng 1/2009 cũng đã lần lượt bị kết án 24 tháng và 30 tháng tù giam. Tuy nhiên, các vụ tịch thu và bắt giữ các đối tượng vi phạm nói trên chỉ phản ánh một phần nhỏ số lượng thực tế các vụ săn bắt và buôn bán trái phép voọc chà vá chân đen. Do vậy, việc tăng cường nỗ lực thực thi pháp luật ở các khu vực, các tỉnh có quần thể voọc chà vá chân đen phân bố để bảo tồn số lượng voọc còn lại trong tự nhiên là rất cấp bách và cần thiết.

Voọc chà vá chân đen chỉ phân bố ở miền đông Campuchia và một số tỉnh khu vực Nam Trung Bộ và Tây Nguyên nước ta. Loài linh trưởng này được liệt vào danh mục các loài ĐVHĐ “nguy cấp” của Sách đỏ IUCN. Mối đe dọa lớn nhất đối với chúng là nạn săn bắt để làm thực phẩm hoặc làm thuốc và mất môi trường sống. Theo thống kê của ENV, trong tổng số các cá thể voọc chà vá chân đen được tịch thu, có đến 92 con voọc sấy khô, điều này cho thấy phần lớn voọc chà vá chân đen bị săn bắt, buôn bán trái phép được sử dụng để chế biến thuốc cổ truyền.

Giải pháp kiến nghị

Xác của một số trong 52 xác con voọc chà vá chân đen tịch thu tại tỉnh Bắc Cạn vào tháng 7/ 2009.

Voọc chà vá chân đen nổi bật với chân đen và mình xám.

Ảnh: Tilo Nadler

1. Cán bộ kiểm lâm và cán bộ các vườn quốc gia, khu bảo tồn cần nỗ lực hơn nữa ngăn chặn các vụ săn bắt trái phép voọc chà vá chân đen bằng cách tăng cường tuần tra, kiểm soát các khu vực có voọc sinh sống. Đồng thời nâng cao hiệu quả của hệ thống thông tin, truyền thông tạo điều kiện thuận lợi cho quần chúng thông báo kịp thời các vụ săn bắt và buôn bán voọc cũng như nâng cao tinh thần cảnh giác đối với các hiện tượng vi phạm.

2. Khởi tố và áp dụng những hình phạt nghiêm khắc đối với các đối tượng săn bắt, buôn bán trái phép voọc chà vá chân đen. Bản án tù giam mà Tòa án Nhân dân tỉnh Khánh Hòa áp dụng đối với các đối tượng của các vụ săn bắt trái phép voọc chà vá chân đen bị phát hiện trong thời gian qua là những ví dụ điển hình cần được phát huy.

3. Công bố rộng rãi thông tin về các vụ bắt giữ, khởi tố và kết án phạt tù nhằm răn đe các đối tượng đã, đang và sẽ có ý định săn bắt, buôn bán trái phép để họ nhận thức được sự kiên quyết và nghiêm khắc của cơ quan chức năng đối với những đối tượng vi phạm pháp luật.

Thông tin tham khảo

Tình trạng bảo vệ

Vọc chà vá chân đen được bảo vệ trong nhóm 1B của Nghị định 32/2006/NĐ-CP về quản lý các loài động, thực vật hoang dã nguy cấp, quý hiếm. Mọi hành vi săn bắt, khai thác, chế biến, quảng cáo và tiêu thụ các loài ĐVHD thuộc nhóm này và các sản phẩm của chúng đều bị nghiêm cấm.

Vọc chà vá chân đen cũng là loài được bảo vệ trong Phụ lục I của Công ước CITES, nghiêm cấm mọi hình thức buôn bán qua biên giới mà không có giấy phép của cơ quan quản lý CITES ở cả nước xuất và nhập khẩu.

Tình trạng bảo tồn

Vọc chà vá chân đen nằm trong danh sách những loài ĐVHD nguy cấp của IUCN.

Tài Công ước Cites:

[http://thiennhien.org/userfiles/file/Cong%20uoc%20CITES%20\(VN\).pdf](http://thiennhien.org/userfiles/file/Cong%20uoc%20CITES%20(VN).pdf)

Thông báo

Luật hình sự sửa đổi mới: Mạnh tay hơn với tội phạm về ĐVHD

Trong luật sửa đổi và bổ sung một số điều của Bộ luật hình sự được Quốc hội thông qua gần đây mức phạt dành cho các đối tượng vi phạm liên quan đến ĐVHD đã được tăng lên. Đồng thời luật này cũng quy định thêm hành vi nuôi, nhốt trái phép động vật thuộc danh mục loài nguy cấp quý hiếm được ưu tiên bảo vệ là vi phạm luật hình sự, sự điều chỉnh này góp phần xóa bỏ lỗ hổng pháp lý trong bộ luật hình sự cũ.

Luật hình sự sửa đổi này quy định các mức phạt nghiêm khắc hơn dành cho đối tượng vi phạm đối với các loài động vật nguy cấp quý hiếm được ưu tiên bảo vệ với mức phạt hành chính tối đa lên tới 500 triệu đồng và mức phạt tù lên đến 7 năm. Ngoài ra, theo luật sửa đổi này, các đối tượng sẽ bị truy cứu hình sự nếu nuôi, nhốt trái phép ĐVHD nguy cấp, quý hiếm.

Luật sửa đổi bổ sung một số điều của Bộ luật hình sự sẽ có hiệu lực từ ngày 01/01/2010.

Được biết Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn hiện đang sửa đổi Nghị định xử phạt hành chính trong lĩnh vực quản lý, bảo vệ rừng và quản lý lâm sản nhằm tăng mức phạt hành chính đối với các vi phạm hành chính về ĐVHD.

Tài liệu mới về định dạng các loài

Trong thời gian qua, một số tổ chức bảo tồn đã xuất bản các tài liệu về định dạng các loài ĐVHD bị buôn bán và các sản phẩm của chúng nhằm hỗ trợ lực lượng cảnh sát, hải quan và kiểm lâm trong quá trình kiểm tra, xử lý vi phạm.

Tổ chức TRAFFIC đã xuất bản một cuốn sách định dạng các loài ĐVHD thường bị buôn bán được minh họa bằng những hình ảnh rõ nét với phần mô tả chi tiết đặc điểm nhận dạng các loài. Để biết thêm chi tiết, xin vui lòng liên hệ Nguyễn Đào Ngọc Vân theo số điện thoại: 04-3719-0207.

Hiệp hội Bảo tồn Động vật hoang dã (WCS) cũng đã xuất bản một tài liệu về định dạng các bộ phận của các loài ĐVHD thường bị buôn bán như gạc hươu, nai, ngà voi, sừng tê giác, răng và vuốt của các loài động vật ăn thịt, da và các bộ phận cơ thể khác. Để biết thêm thông tin chi tiết, xin vui lòng liên hệ Nguyễn Thị Nhung theo số điện thoại: 04-3773-7858 hoặc email: vietnam@wcs.org

**Nhận dạng các sản phẩm
từ động vật hoang dã
bị buôn bán phổ biến ở Việt Nam**

Hiệp hội bảo tồn động vật hoang dã, Hà Nội, Việt Nam
Số tài liệu - 2008

Hồ sơ vi phạm

Thực thi pháp luật nghiêm khắc đạt được những hiệu quả không ngờ

Trong năm 2009, ENV ghi nhận nhiều vụ việc thành công của các chiến sỹ công an và kiểm lâm các tỉnh. Các vụ việc lớn thu hút sự quan tâm của dư luận không chỉ bởi tầm quan trọng của loài ĐVHD mà còn bởi sự thực thi pháp luật nghiêm minh của các cơ quan chức năng thông qua các hoạt động điều tra, thu thập chứng cứ, vật chứng đầy đủ, có kế hoạch và hành động kịp thời, bắt giữ, khởi tố, phạt tù nghiêm khắc đối với các đối tượng vi phạm pháp luật bảo vệ ĐVHD.

Cảnh sát Môi trường - Công an tỉnh Quảng Ninh nỗ lực nhằm chấm dứt tình trạng kinh doanh du lịch trại gấu trái phép tại Hạ Long

Ngày 2/10/2009, Cảnh sát Môi trường - Công an tỉnh Quảng Ninh bất ngờ kiểm tra và bắt quả tang Công ty TNHH một thành viên Du lịch và Thương mại Việt Thái ở thành phố Hạ Long đang chích hút mật gấu trái phép bán cho khách du lịch Hàn Quốc.

Theo báo cáo của cơ quan công an, cơ sở nuôi nhốt gấu thuộc Công ty Việt Thái hiện có 82 cá thể gấu của nhiều chủ nuôi nhốt, trong đó 24 cá thể không được gắn chip.

Chín đối tượng tham gia tổ chức hoạt động này, trong đó có 2 đối tượng là người Hàn Quốc và 7 đối tượng là người Việt Nam làm việc tại trại đã bị cơ quan điều tra xét hỏi. Số khách du lịch Hàn Quốc mua mật gấu tại trại gấu này cũng đã bị cơ quan công an thẩm vấn. Đồng thời, lực lượng Công an đã thu giữ một lượng lớn các tang vật liên quan gồm nhiều thiết bị phục vụ chích hút mật gấu. Cảnh sát môi trường đang xem xét mức án phạt nặng nhất đối với chủ nuôi nhốt - một bước tiến quan trọng trong nỗ lực nhằm chấm dứt kinh doanh du lịch trại gấu trái phép trên địa bàn thành phố Hạ Long. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1122).

Hải quan Hải Phòng tịch thu hơn 8 tấn ngà voi và các sản phẩm ĐVHD khác

Từ tháng 3/2009 đến nay, các cán bộ hải quan Hải Phòng đã phát hiện 3 vụ vận chuyển ngà voi trái phép giấu trong các công-ten-nơ cập cảng Hải Phòng với tổng trọng lượng ngà voi tịch thu lên tới hơn 8 tấn. Các lô hàng này đều có nguồn gốc từ Tanzania và Mozambique. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1614, 1927, 1970).

Cụ thể, vào tháng 3/2009, Hải quan Hải Phòng đã tịch thu được hơn 6 tấn ngà voi đóng trong 2 công-ten-nơ nguy trang chứa giấy vụn. Cục Hải quan Việt Nam đã cung cấp thông tin này tới các cơ quan chức năng Tanzania nhằm trợ giúp họ trong việc điều tra, bắt giữ một số đối tượng ở Tanzania bị tình nghi có liên quan đến hoạt động buôn lậu ngà voi. Vào tháng 7/2009, Cục Hải quan phát hiện thêm một vụ vận chuyển 611kg ngà voi trái phép chứa trong 1 công-ten-nơ có nguồn gốc từ Mozambique. Vào tháng 8/2009, lực lượng này cũng

Hộp ngà voi do Hải quan Hải Phòng tịch thu hồi tháng 3/2009.

phát hiện khoảng 2 tấn ngà voi từ Tanzania được cất giấu trong công-ten-nơ.

Vào ngày 24/8/2009, chỉ sau 3 ngày phát hiện vụ vận chuyển 2 tấn ngà voi trái phép nói trên, các cán bộ hải quan Hải Phòng tiến hành kiểm tra 2 công-ten-nơ nghi vấn khác và phát hiện gần 2 tấn vảy tê tê và mai rùa nhập lậu từ Indonesia vận chuyển trên các con tàu khác nhau. Vảy tê tê và mai rùa được khai trong vận đơn là rong biển khô và bóng cá khô. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1971).

Cảnh sát Môi trường - Công an thành phố Hà Nội tăng cường điều tra nạn buôn lậu hổ

Từ đầu năm 2009, Cảnh sát Môi trường - Công an thành phố Hà Nội đã bắt quả tang 3 vụ buôn lậu lớn liên quan đến hổ và các loài động vật hoang dã có nguy cơ bị tuyệt chủng khác.

Trong tháng 1, Cảnh sát Môi trường - Công an thành phố Hà Nội đã phát hiện và bắt giữ một đối tượng sử

“Buôn bán ĐVHD, các bộ phận cơ thể và sản phẩm từ chúng là vi phạm pháp luật.”

Đầu một con hổ đông lạnh bị cắt nhỏ và giấu vào cốp xe ô tô được Cảnh sát Môi trường thành phố Hà Nội và Công an quận Đống Đa bắt quả tang vào tháng 2 năm nay.

dụng xe máy vận chuyển trái phép 1 bộ xương hổ và 10kg xương sơn dương trên phố Cát Linh. Khám xét nơi ở của một đối tượng liên quan đến vụ việc xảy ra tại quận Đống Đa, cảnh sát tịch thu được nhiều sản phẩm động vật hoang dã gồm 6 bộ da hổ, túi mật gấu, 7 bộ chân tay gấu và các bộ phận cơ thể động vật hoang dã khác. Tiếp tục khám xét nơi ở của một đối tượng khác liên quan, cảnh sát cũng đã tịch thu được một bộ xương hổ và một bao xương động vật hoang dã khác. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1550).

Trong tháng 2, Cảnh sát Môi trường - Công an thành phố Hà Nội đã phối hợp với Chi cục Kiểm lâm Hà Nội phát hiện tại khu vực quận Đống Đa một đối tượng sử dụng xe ô tô 7 chỗ vận chuyển trái phép các bộ phận của một con hổ được cắt rời. Qua trình sát, lực lượng chức năng đã khám phá ra cả một đường dây buôn bán hổ và xương hổ từ Ninh Bình về Hà Nội. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1583).

Trong tháng 7, Cảnh sát môi trường - Công an Tp. Hà Nội tiếp tục phát hiện thêm một vụ vận chuyển một con hổ đông lạnh và 11kg xương hổ trên một xe taxi. Tài xế taxi khai báo số hổ này có nguồn gốc từ Thanh Hóa, được vận chuyển ra Hà Nội để tiêu thụ. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1905).

Chi cục Kiểm lâm các tỉnh Tuyên Quang, Cần Thơ và Yên Bái tịch thu ĐVHD quý hiếm nuôi nhốt trái phép
Trong tháng 4, Chi cục Kiểm lâm Tuyên Quang phối hợp với Phòng Cảnh sát môi trường - Công an tỉnh Tuyên Quang và Đội Kiểm lâm cơ động huyện Chiêm Hóa phát hiện một hộ dân ở huyện Minh Quang, tỉnh Tuyên Quang đang nuôi nhốt trái phép 2 con gấu con. Số gấu này sau đó đã được chuyển về Trung tâm Cứu hộ động vật hoang dã Tam Đảo. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1741).

Trong tháng 6, Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Cần Thơ tiến hành kiểm tra khu du lịch Thủy Tiên và tịch thu 1 con gấu ngựa, 2 con khỉ, 3 con trăn đất và 2 con già đẫy Java. Đối tượng nuôi nhốt số động vật đã không xuất trình được giấy tờ chứng minh nguồn gốc cũng như

giấy phép nuôi nhốt số ĐVHD nói trên. Được sự chỉ đạo của UBND tỉnh Cần Thơ, Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn đã phối hợp với Chi cục Kiểm lâm, Cảnh sát Môi trường và các cơ quan chức năng có liên quan trên địa bàn tổ chức tịch thu con gấu ngựa chưa gắn chip và chuyển giao tới Trung tâm Cứu hộ động vật hoang dã Củ Chi vào ngày 21/8. Số động vật hoang dã còn lại đang được xem xét xử lý. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1828).

Vào đầu tháng 7, khi tiến hành kiểm tra Chi cục Kiểm lâm Yên Bái phát hiện một con gấu chưa đăng ký gắn chip đang nuôi nhốt tại một trại gấu nằm trên địa bàn tỉnh. Các cơ quan chức năng tỉnh Yên Bái ngay sau đó đã tịch thu con gấu trên và chuyển về Trung tâm Cứu hộ gấu của AAF đặt tại Vườn quốc gia Tam Đảo và phạt hành chính chủ nuôi 10 triệu đồng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1891).

Cơ quan chức năng tỉnh Khánh Hòa kiên quyết ngăn chặn nạn săn bắt và buôn bán trái phép các loài linh trưởng có nguy cơ tuyệt chủng

Trong năm 2009, cơ quan chức năng tỉnh Khánh Hòa đã phát hiện 3 vụ săn bắt và buôn bán trái phép tổng cộng 12 con chà và chân đen trên địa bàn tỉnh.

Vào ngày 4/2, cảnh sát đã phát hiện xác 2 cá thể chà và tại rừng Hòn Hèo. Vào tháng 3, Hạt kiểm lâm Hòn Bà phối hợp với công an huyện Cam Lâm bắt giữ 3 đối tượng sử dụng xe máy vận chuyển 5 cá thể chà và đã bị mổ bụng trên đường từ đỉnh núi Hòn Bà đi xuống. Hai tháng sau, thêm xác 5 con chà và đã được tịch thu từ một đối tượng sử dụng xe gắn máy vận chuyển trái phép trên địa bàn huyện Ninh Hòa.

Ba đối tượng vận chuyển trái phép voọc trong tháng 3 sau đó đã bị bắt và khởi tố. Các đối tượng nhận mức án từ 24 đến 48 tháng tù giam. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1563, 1625, 1798).

Xác 5 cá thể chà và chân đen do một đối tượng đang vận chuyển trái phép bằng xe máy ngay cạnh Khu bảo tồn Thiên nhiên Hòn Bà, tỉnh Khánh Hòa vào tháng 3/2009.

“Mỗi loài động vật đều quan trọng! Nếu muốn, bản thân bạn cũng có thể cứu được một loài khỏi nguy cơ tuyệt chủng.”

Các vụ việc điển hình

Từ tháng 1 đến tháng 9/2009, Phòng bảo vệ động vật hoang dã của ENV đã lưu trữ hồ sơ 488 vụ vi phạm về động vật hoang dã (ĐVHD). Dưới đây là tóm tắt một số vụ điển hình diễn ra trong thời gian qua.

Nha Trang

Ngày 11/9, lực lượng liên ngành gồm Cảnh sát Môi trường - Công an tỉnh Khánh Hòa, Thanh tra thủy sản Chi cục Bảo vệ Nguồn lợi thủy sản, Sở NN & PTNT tỉnh Khánh Hòa, Bộ đội Biên phòng Khánh Hòa đã kiểm tra 10 ô lồng bè của một đối tượng trú tại Bích Đàm, đảo Hòn Tre, vịnh Nha Trang và phát hiện 849 con đồi mồi bị nuôi nhốt trái phép. Cùng ngày, toàn bộ số đồi mồi này đã được các cơ quan chức năng thả trở lại biển tại vùng lõi của Khu Bảo tồn biển Nha Trang. Chủ lồng bè nhận mức phạt hành chính 10 triệu đồng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 2001).

Thanh Hóa

Ngày 20/8, tại huyện Thường Xuân, Thanh Hóa, Phòng Cảnh sát Giao thông - Công an tỉnh Thanh Hóa đã phát hiện một ô tô vận chuyển trái phép 17 chiếc ngà voi theo hướng từ Nghệ An ra Hà Nội. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1964).

Quảng Ninh

Vào ngày 16 và 21/7, Cảnh sát Giao thông - Công an tỉnh Quảng Ninh đã tịch thu được tổng cộng 24 bộ chân tay gấu từ 2 vụ vận chuyển trái phép. Trong cả hai vụ, phương tiện vận chuyển đều đi theo hướng từ Hạ Long đến thị xã cửa khẩu Móng Cái. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1903 và 1913).

Bắc Cạn

Ngày 24/7, tại huyện Bạch Thông, Đội quản lý thị trường huyện Bạch Thông đã tịch thu 52 con voọc chà vá chân đen sấy khô từ một đối tượng đang trên đường vận chuyển bằng xe máy đi Cao Bằng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1926).

Đắk Nông

Ngày 30/8, Hạt Kiểm lâm huyện Đắk R'Lấp phối hợp với Cơ quan cảnh sát điều tra công an huyện tiến hành kiểm tra một cơ sở kinh doanh trên địa bàn huyện và phát hiện tàng trữ xác của 5 chà vá chân đen, 6 con khỉ, 2 con rắn ráo, 2 con kỳ đà vân, 1 con mèo rừng và bộ da của 1 con mèo rừng, cùng với hơn 100 kg sản phẩm động vật rừng các loại. Số tang vật trên theo thông tin điều tra được tìm thấy trong tủ lạnh của đối tượng vi phạm. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1979).

Tp. Hồ Chí Minh

Ngày 18/5, Phòng Cảnh sát Môi trường - Công an thành phố Hồ Chí Minh phối hợp với Chi cục Kiểm lâm thành phố tịch thu một con khỉ đuôi lợn và một con trĩ sao đang bày bán trái phép tại cửa hiệu bán chim cá cảnh. Số ĐVHD trên ngay sau đó đã được chuyển giao tới Trung tâm Cứu hộ ĐVHD Củ Chi. Chủ cửa

hàng nhận mức phạt hành chính 853.000 đồng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1780).

Bình Định

Ngày 11/6, Phòng Cảnh sát Môi trường - Công an tỉnh Bình Định phối hợp với Hạt Kiểm lâm và Công an huyện Hoài Nhơn tiến hành kiểm tra một nhà dân và tịch thu 200kg ĐVHD. Theo thông tin điều tra, số ĐVHD tịch thu bao gồm 4 con voọc chà vá chân xám đông lạnh, 4 xác khỉ đuôi lợn, 17kg thịt mang và một số loài động vật còn sống gồm 1 con nhím, 1 con mạng, 14 con cây, 1 con trăn đất, 26 con kỳ đà vân, 2kg rắn ráo thường, 1 rắn hổ mang, 1 con tê tê và 11 con rùa. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1838).

Thừa Thiên Huế

Trong tháng 5, Hạt Kiểm lâm huyện Nam Đông, tỉnh Thừa Thiên Huế đã thả 2 con khỉ mặt đỏ vào Vườn quốc gia Bạch Mã. Hai con khỉ này đã được Hạt Kiểm lâm huyện Nam Đông tịch thu từ một đối tượng vận chuyển trái phép trên địa bàn xã Hương Phú, huyện Nam Đông. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1812).

Hà Nội

Tính từ tháng 5/2009 đến tháng 9/2009, Phòng Cảnh sát Môi trường - Công an thành phố Hà Nội phát hiện 4 vụ vận chuyển trái phép rắn hổ mang chúa, tịch thu được tổng cộng 11 con. Phần lớn các đối tượng vận chuyển rắn hổ mang đến địa bàn thành phố để tiêu thụ. Rắn hổ mang chúa được bảo vệ trong nhóm 1B của Nghị định 32/2006/NĐ-CP. Số rắn trên đã được chuyển giao về Trung tâm Cứu hộ ĐVHD Sóc Sơn. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1811, 1885, 1958, 1959).

Chân gấu do Cảnh sát Môi trường tịch thu tại một điểm kinh doanh ĐVHD ở Hà Nội.

“Buôn bán thuốc phiện, buôn bán người và buôn bán ĐVHD đều là những hành vi vi phạm nghiêm trọng.”

Các vụ thành công nhờ có sự tham gia của cộng đồng

Tịch thu gấu con ở Điện Biên

Ngày 23/4, sau khi nhận được tin báo từ người dân, Chi cục Kiểm lâm tỉnh Điện Biên đã tiến hành kiểm tra một hộ dân trên địa bàn tỉnh, phát hiện và tịch thu một con gấu ngựa con. Con gấu này sau đó đã được chuyển về Trung tâm Cứu hộ gấu Tam Đảo. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1764).

Tịch thu cu li ở Lào Cai

Trong tháng 6, Hạt Kiểm lâm huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai đã tịch thu được 1 con cu li đang bị rao bán ở chợ Bắc Hà và 2 con cu li nuôi nhốt trái phép tại một cửa hàng trên địa bàn huyện. Cả hai vụ việc đều bắt nguồn từ nguồn tin của người dân thông báo về đường dây nóng bảo vệ ĐVHD của ENV sau đó thông tin được chuyển tới Hạt kiểm lâm huyện. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1849, 1855).

Một trong các cá thể cu li được người dân tự nguyện chuyển giao tới ENV sau đó được chuyển về Trung tâm Cứu hộ linh trưởng.

Tịch thu xương khỉ ở Cao Bằng

Trong tháng 7, sau khi nhận được tin báo từ một người dân Phòng Cảnh sát Môi trường - Công an thị xã Cao Bằng đã bắt quả tang một đối tượng đang vận chuyển 30 bộ xương khỉ tại bến xe thị xã Cao Bằng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1929).

Tịch thu khỉ và trăn ở Thanh Hóa

Lực lượng kiểm lâm tỉnh Thanh Hóa đã tịch thu 3 con khỉ và 1 con trăn nuôi nhốt trái phép tại một khách sạn nằm trên địa bàn tỉnh. Số khỉ trên đã được chuyển về Vườn quốc gia Bến En. Thông tin vi phạm do tình nguyện viên mạng lưới bảo vệ ĐVHD của ENV phát hiện và thông báo tới đường dây nóng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1933).

Tịch thu khỉ và công ở Đà Nẵng

Chi cục kiểm lâm Tp. Đà Nẵng đã tịch thu 5 con khỉ và 2 con công ở một quán cà phê nhờ thông tin báo đến đường dây nóng bảo vệ ĐVHD của ENV từ một người nước ngoài. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1595).

Tịch thu khỉ ở Hà Nội

Trong tháng 2, người dân Hà Nội đã phát hiện và thông báo 2 vụ liên quan đến nuôi nhốt khỉ trái phép. Vụ thứ nhất liên quan đến nuôi nhốt 3 con khỉ tại một trạm xăng, vụ còn lại liên quan đến nuôi nhốt một con khỉ tại một cửa hàng bán sắt. Chi cục Kiểm lâm Tp. Hà Nội đã tịch thu toàn bộ số khỉ trái phép nói trên và chuyển về Trung tâm Cứu hộ ĐVHD Sóc Sơn. Các chủ cửa hàng bị phạt hành chính 7.560.000 đồng và 1.620.000 đồng. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1564, 1600).

Tịch thu mèo rừng ở Hà Nội

Nhờ thông tin đến đường dây nóng bảo vệ ĐVHD của ENV từ 2 người dân Hà Nội, các cơ quan chức năng đã tịch thu được tổng cộng 4 con mèo rừng từ 2 vụ buôn bán trái phép. Trước đó, Cảnh sát Môi trường - Công an thành phố Hà Nội phối hợp với Chi cục Kiểm lâm Hà Nội phát hiện một con mèo rừng đang bị rao bán trong khu mua bán cá cảnh của Chợ Mơ. Lực lượng cảnh sát và kiểm lâm Hà Nội 3 cũng đã phát hiện và tịch thu 3 con mèo rừng khác tại một cửa hàng chim cá cảnh thuộc quận Đống Đa. Số mèo rừng đã được chuyển giao về Trung tâm Cứu hộ ĐVHD Sóc Sơn. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1544, 1673).

Tình nguyện chuyển giao ĐVHD

Trong 9 tháng đầu năm, ENV ghi nhận được tổng cộng 14 vụ tình nguyện chuyển giao ĐVHD từ người dân tới các trung tâm cứu hộ, trong đó có một công ty tình nguyện chuyển 3 con gấu đã gắn chip tới Chi cục Kiểm lâm thành phố Hồ Chí Minh. Đầu tháng 5, một ngôi chùa cũng tình nguyện chuyển giao 26 con rùa trong đó có 6 loài bản địa tới Trung tâm Cứu hộ ĐVHD Củ Chi sau khi được các bạn sinh viên tham gia chuyển khảo sát về loài rùa tại một số chùa nâng cao nhận thức. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 2025, 1762).

Một trường hợp hiếm có: Một người dân tự nguyện chuyển giao một con báo cho cơ quan chức năng tỉnh Vĩnh Long để chuyển về Trung tâm Cứu hộ ĐVHD Củ Chi.

Ảnh: Matt Wills

“Xử lý nghiêm tội phạm hôm nay để ngăn chặn tội phạm ngày mai.”

Người nước ngoài thông báo vi phạm

Trong 10 tháng vừa qua, những thông tin vi phạm về ĐVHD do người nước ngoài cung cấp đã đóng góp đáng kể đến thành công của các vụ việc.

Điển hình, tại Đà Nẵng, Chi cục Kiểm lâm thành phố đã tịch thu 4 con khỉ mặt đỏ nuôi nhốt trái phép tại các khu du lịch Bà Nà và Tiên Sa. Tại Quảng Nam, lực lượng kiểm lâm cũng tịch thu được một con khỉ ở Khu du lịch hồ Phú Ninh, trong khi đó tại Tiền Giang, lực lượng liên ngành tỉnh (Tiền Giang không có Chi cục Kiểm lâm) đã tịch thu và cứu hộ 2 con vượn đen má hung, 1 con khỉ đuôi dài, 1 con khỉ đuôi lợn và 1 con trăn gấm đang bị nuôi nhốt trái phép tại một khu du lịch thuộc huyện Châu Thành, tỉnh Tiền Giang. Hai con vượn được chuyển giao về Trung tâm cứu hộ ĐVHD Củ Chi, con trăn và con khỉ đuôi lợn được thả về Khu bảo tồn Thiên nhiên Đồng Tháp Mười, còn con khỉ đuôi dài đã trốn thoát trong quá trình vận chuyển. Số khỉ tịch thu ở Đà Nẵng và Quảng Nam ngay sau đó đã được thả về tự nhiên. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1911, 1802, 1803, 1568).

Vi phạm trên các website

Trong một vài tháng qua, đường dây nóng bảo vệ ĐVHD của ENV tiếp nhận được nhiều thông tin về việc quảng cáo ĐVHD (rắn sống, tê tê, rượu chân tay gấu, rùa, ngà voi và các sản phẩm ĐVHD khác) trên các website và diễn đàn. Sau khi được cán bộ ENV nâng cao nhận thức và khuyến cáo vi phạm, ban quản trị các website đã đồng ý gỡ bỏ quảng cáo. Có 7 website và diễn đàn lớn đã nghiêm cấm các thành viên tái phạm và một diễn đàn nổi tiếng nhiều lần quảng cáo các sản phẩm ĐVHD trước đó đã viết thông báo không cho phép các hành vi quảng cáo bán sản phẩm ĐVHD trên trang web. (Thông tin được lưu trong hồ sơ số 1854, 1859, 1860, 1861, 1865, 1866, 1867).

Thống kê số liệu

Từ 1/1/2009 đến ngày 30/9/2009, chương trình Bảo vệ ĐVHD của ENV đã tiếp nhận và lưu trữ thông tin về 488 vụ vi phạm.

Thời gian	Số vụ buôn bán trái phép ĐVHD	Số vụ vận chuyển trái phép ĐVHD	Số vụ bày bán trái phép ĐVHD tại chợ, nhà hàng và các cơ sở kinh doanh	Số vụ quảng cáo ĐVHD	Số vụ trưng bày, nuôi nhốt trái phép ĐVHD	Các vụ khác	Tổng*
Tháng 1	4	6	10	0	2	1	23
Tháng 2	2	6	27	4	24	4	66
Tháng 3	3	9	36	4	15	1	69
Tháng 4	1	3	21	4	19	3	52
Tháng 5	4	17	22	5	18	2	68
Tháng 6	2	9	21	13	9	6	62
Tháng 7	4	10	20	12	10	1	57
Tháng 8	1	15	14	5	10	2	48
Tháng 9	1	7	8	13	15	3	47
Tổng số năm 2009	22	82	179	60	122	23	488

*Ghi chú: Số liệu này chỉ thể hiện một phần nhỏ trong số các vụ săn bắt, buôn bán ĐVHD đang diễn ra ở Việt Nam, và dựa trên những thông tin ENV nhận được.

Chương trình Bảo vệ động vật hoang dã

Chương trình bảo vệ động vật hoang dã (ĐVHD) của ENV được thành lập vào tháng 1 năm 2005 với chức năng quản lý đường dây nóng, tiếp nhận thông tin về nạn buôn bán ĐVHD trái phép ở Việt Nam. Thông tin về các vụ vi phạm nhận được qua đường dây nóng nhanh chóng được phòng Bảo vệ ĐVHD của ENV chuyển đến các cơ quan chức năng và sau đó tiếp tục theo dõi quá trình điều tra, xử lý tang vật và đối tượng vi phạm. ENV cũng thông báo lại cho người cung cấp thông tin về kết quả xử lý vi phạm. Báo cáo về các vụ vi phạm được lưu trữ trong cơ sở dữ liệu bảo vệ ĐVHD của ENV.

Mục đích của chương trình Bảo vệ ĐVHD:

- Khuyến khích sự tham gia của quần chúng trong nỗ lực ngăn chặn nạn buôn bán trái phép ĐVHD: thông báo các vi phạm, tham gia điều tra và theo dõi các trường hợp vi phạm.
- Hỗ trợ các cơ quan chức năng trong việc thực thi pháp luật, xử lý ĐVHD tịch thu, thu hút sự hỗ trợ của các cấp lãnh đạo, đánh giá cao những nỗ lực của các cơ quan chức năng v.v..
- Trực tiếp ngăn chặn các vi phạm.
- Lưu trữ thông tin về các vụ vi phạm để xác định tình trạng, xu hướng buôn bán ĐVHD; đồng thời hỗ trợ các cơ quan chức năng hoàn thiện các văn bản pháp luật và việc thực thi luật bảo vệ ĐVHD.

Chương trình Bảo vệ ĐVHD của ENV được các tổ chức Humane Society International, The Whitley Fund for Nature, The MacArthur Foundation và SeaWorld and Busch Gardens Fund tài trợ.

Thông tin chi tiết, xin liên hệ:

Chương trình Bảo vệ ĐVHD

Nguyễn Thị Vân Anh
Điều phối viên Chương trình Bảo vệ ĐVHD
Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV)
Số 5. IF1, ngõ 192, Phố Thái Thịnh, Quận Đống Đa, Hà Nội
Tel/Fax: (84 4) 3514 8850
Email: env@fpt.vn

ENV Website: www.thiennhien.org (Tiếng Việt)
ENV Website: www.www.envietnam.org (Tiếng Anh)
Thư viện ảnh: www.savingvietnamswildlife.org
ENV Facebook: <http://www.facebook.com/group.php?gid=47162312016>

Đường dây nóng bảo vệ động vật hoang dã

Nếu bạn thấy động vật hoang dã bị vận chuyển, buôn bán, tàng trữ, hãy báo cho kiểm lâm, cơ quan chức năng địa phương hoặc liên hệ đường dây nóng Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên

Hotline: **1800-1522** Email: **Hotline@fpt.vn**

Góp sức bảo vệ ĐVHD ở Việt Nam chỉ bằng một cuộc gọi!